

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
19/37	Kommunestyret	28.11.2019

PRINSIPVEDTAK OM FULL KOSTNADSDEKNING SELVKOSTTJENESTER

Rådmannens innstilling

Ørland kommune vedtar prinsipp om full kostnadsdekning for selvkostområdene vann og avløp, plan- og byggesaksbehandling, oppmåling og matrikkelføring, feietjeneste, renovasjon og slamtømming.

Sakens bakgrunn og innhold

Noen av kommunenes tjenester finansieres gjennom gebyrer fra innbyggerne. Dette gjelder hovedsakelig enkelte tekniske tjenester, blant annet vannforsyning, avløp, renovasjon og plan- og byggesaksbehandling. For disse tjenestene er regelen at gebyrene fra innbyggerne i sum ikke kan overstige hva det koster å levere tjenesten, det vil si selvkost setter en øvre ramme for hva kommunen kan kreve inn i kommunale avgifter.

Adgangen for kommunen til å kreve brukerbetaling er hjemlet i de ulike særlovene med tilhørende forskrifter knyttet til de respektive tjenestene. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har fastsatt retningslinjer for beregning av selvkost, disse retningslinjene er ikke juridisk bindende, men er generelle faglige anbefalinger for hvordan selvkost skal beregnes.

I ny kommunelov står det følgende om selvkost:

§ 15-1. Beregning av selvkost

Hvis det er fastsatt i lov eller forskrift at kommunale eller fylkeskommunale gebyrer ikke skal være større enn kostnadene ved å yte tjenesten, skal selvkost beregnes i samsvar med andre til fjerde ledd.

Samlet selvkost for en tjeneste skal tilsvare merkostnaden ved å yte tjenesten.

Samlet selvkost skal fastsettes ut fra følgende prinsipper:

- Kostnadene skal beregnes ut fra gjennomførte transaksjoner og anskaffelseskost.*
- Investeringskostnadene skal beregnes ut fra avskrivningene på investeringene og beregnede rentekostnader.*
- Investeringskostnadene skal fordeles over den tiden investeringene forventes å være i bruk.*

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om beregning av selvkost og gjøre unntak fra tredje ledd.

Nye forskrifter til økonomibestemmelsene i kommuneloven har vært på høring, men vi kan ikke se at det er vedtatt egen forskrift til denne paragrafen.

Til grunn for selvkost ligger generasjonsprinsippet, dvs. at en generasjon brukere ikke skal subsidiere eller bli subsidiert av neste generasjon. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten.

Et annet prinsipp ved å knytte gebyrnivået til selvkost er at kommunen skal få tilbake de utlegg den har ved anskaffelsen.

Som det framgår av definisjonen kan kostnadene knyttet til en gebyrbelagt tjeneste bestå av både faste og variable kostnader. Direkte kostander er arbeid, varer og tjenester som brukes for å yte tjenesten. Direkte kostander kan alltid henføres til den aktuelle selvkosttjenesten. Indirekte kostnader er deler av kostnader som er henført til administrasjonsfunksjonene eller funksjonen for kontroll og revisjon.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utarbeidet retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester. Formålet med retningslinjene er å bidra til en god og ensartet praksis for beregning av selvkost et tjenesteområde.

Innenfor de områder der selvkost er satt som ramme for brukerbetaling, utarbeider kommunen en selvkostkalkyle for kostnadene innenfor de aktuelle tjenesteområdene. Dette må gjøres for å føre kontroll med at gebyrinntektene ikke overstiger kommunens selvkost.

Hvert selvkostområde skal ha sitt eget selvkostfond. Selvkostresultatet (differansen mellom alle inntekter og kostander), avsettes til et selvkostfond (ved overskudd) eller motregnes selvkostfond (ved underskudd), dersom gebyrområdet gjennom lov eller kommunestyrevedtak skal ha full kostnadsdekning. Tilsvarende gjelder for det over- eller underskytende i de tilfeller kommunestyret har vedtatt at bare en bestemt andel av selvkost skal dekkes av gebyrer.

Et positivt selvkostresultat tilbakeføres som hovedregel til brukerne av selvkosttjenesten innen fem år. Tilsvarende kan et underskudd som hovedregel dekkes inn senest innen fem år.

Administrasjonens vurdering

Det er kun for renovasjon inkl. slamtømming lovverket stiller krav om full kostnadsdekning, dvs. at gebyrene fullt ut skal dekke kommunens utgifter. For de øvrige områder kommunen ønsker full inndekning av selvkost må dette vedtas som prinsipp av kommunestyret. Alternativt kan kommunen bevisst velge å subsidiere en tjeneste.

Prinsippet om full kostnadsdekning innebærer ikke at kommunen alltid har like høye inntekter som utgifter, men at kommunen skal praktisere ordningen med selvkostfond og framførbart underskudd. Dekningsgradene knyttet til selvkosttjenester opplyses i egen note i årsregnskapet.

I forbindelse med kommunesammenslåingen må det foretas prinsippvedtak om full kostnadsdekning. Rådmannen legger derfor fram egen sak for å stadfeste prinsippet om full kostnadsdekning for selvkosttjenester i Ørland kommune.

Saksprotokoll i Kommunestyret - 28.11.2019

Behandling:

Votering

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Ørland kommune vedtar prinsipp om full kostnadsdekning for selvkostområdene vann og avløp, plan- og byggesaksbehandling, oppmåling og matrikkelføring, feiertjenesten, renovasjon og slamtømming.